

แนวทางการพัฒนาสื่อแอนิเมชันเพื่อการเสริมสร้างพลังทางสุขภาพและความสุข
ของผู้สูงอายุในชุมชนคลองเกลือเอื้ออารี จังหวัดนนทบุรี
GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF ANIMATION MEDIA FOR ENHANCING
THE POWER OF HEALTH AND HAPPINESS OF THE ELDERLY IN KHLONG KLUEA
UA-AREE COMMUNITY, NONTHABURI PROVINCE

วรัญญา เดชพงษ์¹ ขจรจิตร์ ธนะสาร² และ นริศรา ไม่เรียง³

Waranya Dathpong, Khajornjit Thanasarn and Naridsara Mairieng

Article History

Received: 07-10-2023; Revised: 29-10-2023; Accepted: 30-10-2023

<https://doi.org/10.14456/jsmt.2024./22>

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้สูงอายุในชุมชนคลองเกลือเอื้ออารี จังหวัดนนทบุรี 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสื่อสำหรับเสริมสร้างพลังทางสุขภาพและความสุขของผู้สูงอายุในชุมชนคลองเกลือเอื้ออารี จังหวัดนนทบุรี สำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ขึ้นไป ของจังหวัดนนทบุรี จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ คือ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้วยการนำเสนอในรูปแบบของตารางและบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 60 – 65 ปี ส่วนใหญ่สถานภาพโสด สถานภาพทางเศรษฐกิจ ฐานะปานกลาง สภาวะด้านสุขภาพร่างกายสุขภาพปกติไม่มีโรคประจำตัว มีการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม 1 - 2 ครั้งต่อสัปดาห์ มีการรับชมสื่อภาพเคลื่อนไหวจากทางโทรทัศน์ หรือทางอินเทอร์เน็ต ช่องทางการรับชมสื่อ แอปพลิเคชันไลน์ ความคิดเห็นโดยรวมเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาสื่อแอนิเมชันเพื่อการเสริมสร้างพลังทางสุขภาพและความสุขของผู้สูงอายุ โดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุดด้านเนื้อหาและ

¹ผศ.ดร. สาขาวิชาเทคโนโลยีมีเดีย คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
Asst. Prof., Ph.D., Program in Multimedia Technology, Faculty of Business Administration and Information Technology
Rajamangala University of Technology Tawan-ok.

E-Mail: waranya_da@mutto.ac.th *Corresponding author

²อาจารย์ สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
Lecturer, Program in Marketing, Faculty of Business Administration and Information Technology
Rajamangala University of Technology Tawan-ok.

³นักปฏิบัติการอุดมศึกษา สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
Academic Officer, The Office of Academic Resources and Information Technology, Rajamangala University of Technology Tawan-ok.

การนำเสนอมีความคิดเห็นว่าการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังทางสุขภาพและความสุขของผู้สูงอายุทำให้สามารถได้รับความรู้และเข้าใจได้ง่ายด้านการผลิตและเทคนิคในการนำเสนอ มีความคิดเห็นว่าการนำเสนอควรมีความยาวระหว่าง 3 – 5 นาที ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ มีความคิดเห็นว่าการนำเสนอข้อมูลเรื่องการเสริมสร้างพลังทางสุขภาพและความสุขของผู้สูงอายุ ในรูปแบบแอนิเมชัน ทำให้ผู้สูงวัยเข้าใจง่าย และสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

ความคิดเห็นโดยรวมเกี่ยวกับ การเสริมสร้างพลังทางสุขภาพและความสุขของผู้สูงอายุในชุมชนคลองเกลือเอื้ออารี จังหวัดนนทบุรีโดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความสุขจากการเข้าร่วมกิจกรรม มีความคิดเห็นว่าการชอบทำกิจกรรมกับสังคม ด้านความสุขจากการช่วยเหลือผู้อื่น มีความคิดเห็นว่าการมีการให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ด้านความสุขอันเกิดจากการตระหนักถึงคุณค่าในตนเอง มีความคิดเห็นว่าเป็นคนที่มีทัศนคติและแนวคิดที่ดีต่อตนเอง ด้านความสุขอันเกิดจากการมีสุขภาพกายและจิตใจที่ดี มีความคิดเห็นว่าการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ

คำสำคัญ: สื่อแอนิเมชัน; การเสริมสร้างพลังทางสุขภาพ; ผู้สูงอายุ; จังหวัดนนทบุรี

ABSTRACT

The purposes of this study are 1) to study the demographic characteristics of the elderly in Khlong Kluea Ua-aree community, Nonthaburi province, and 2) to study the guidelines for the development of media for enhancing the power of health and happiness of the elderly in Khlong Kluea Ua-aree community, Nonthaburi Province. The sample was 400 elderly people aged 60 and over in Nonthaburi province. The instrument used was a questionnaire and interview. Statistics used included frequency, percentage, mean, and standard deviation. The study was presented in table and written description.

The results of this study found that:

Most of the sample was female and the ages of 60 – 65 years. The majority were single and middle-class. Physical health conditions were normal without congenital disease. They participated in social activities around 1 - 2 times per week. Animation media was viewed on television or the Internet, and the channel for viewing was line application. Overall opinions about guidelines for the development of animation media for enhancing the power of health and happiness of the elderly were at the highest level. For content and presentation, there were opinions that the presentation of information on the power of health and happiness of the elderly made it possible to gain knowledge and understand easily. In terms of production and presentation techniques, there were opinions that the presentation should be 3 – 5 minutes. In the aspect of utilization, there were opinions that the presentation of information on strengthening the power of health and happiness of the elderly in animation format made it easy for the elderly to understand and can be used in daily life.

Overall opinions about strengthening the power of health and happiness of the elderly in Khlong Kluea Ua-aree community, Nonthaburi province were at the highest level. In terms of happiness from participating in activities, there were opinions that they liked to do social activities. For happiness from helping others, there were opinions that advice benefited others. In the aspect of happiness that arose from self-esteem, there were

opinions that people had good attitudes and ideas towards themselves. In the aspect of happiness resulting from good physical and mental health, there were opinions that they had regular exercise.

Keywords: Animation media; Enhancing the power of health; The elderly; Nonthaburi province

1. บทนำ

จากผลการสำรวจประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2564 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งจะมีการปรับปรุงข้อมูลทุก 3 ปี พบว่ามี ผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) จำนวน 13,358,751 คน หรือ ร้อยละ 19.6 ของประชากรทั้งหมด โดย แบ่งเป็นผู้สูงอายุชาย 5,974,022 คน (ร้อยละ 44.70) และผู้สูงอายุหญิง 7,384,729 คน (ร้อยละ 55.30) เมื่อแบ่งกลุ่มผู้สูงอายุตามช่วงวัย พบว่า มีผู้สูงอายุวัยต้น (60–69 ปี) จำนวน 7,645,141 คน (ร้อยละ 57.2) วัยกลาง (70 – 79 ปี) จำนวน 3,942,668 คน (ร้อยละ 29.5) และวัยปลาย (80 ปีขึ้นไป) จำนวน 1,770,942 คน (ร้อยละ 13.3) ซึ่งในทุกช่วงวัย มีผู้สูงอายุหญิงมากกว่าชาย กล่าวถึงชุมชนคลองเกลือเอื้ออารีจังหวัดนนทบุรี ถือเป็นชุมชนที่อยู่ในตำบลคลองเกลือ เดิมรวมอยู่ในตำบลปากเกร็ด เนื่องจากตำบลปากเกร็ดมีขนาดใหญ่มาก จึงแยกออกมาเป็นตำบลคลองเกลือ ซึ่งประกอบด้วย 4 หมู่บ้าน 5 ชุมชน คือ ชุมชนคลองเกลือเอื้ออารี 1 – 5 ประวัติความเป็นมาของตำบลคลองเกลือ ในตำบลคลองเกลือ สมัยก่อนมีการเดินทางและค้าขายทางเรือ บ้านพักอาศัยของประชาชนในตำบลคลองเกลือ มักจะพักอาศัยอยู่ริมคลอง เล็กบ้าง ใหญ่บ้าง โดยเฉพาะคลองบางพูด เป็นคลองที่แยกมาจากแม่น้ำเจ้าพระยา ผ่านตำบลปากเกร็ด ตำบลบางพูด ตำบลบ้านใหม่ และมาสู่ที่คลองส่วย (เป็นคลองที่อยู่ริมถนนเลียบคลองประปาในปัจจุบัน) และมีคลองเกลือต่อมาจากคลองบางตลาด ผ่านเข้าตำบลคลองเกลือตัดกับคลองบางพูด ไปสุดที่บ้านใหม่ ในบริเวณหมู่บ้านเมืองทองธานี ช่วงที่คลองเกลือตัดกับคลองบางพูด เป็นจุดศูนย์กลางที่ประชาชนล่องเรือมาจากที่ต่างๆ เพื่อมาค้าขาย และเป็นแหล่งค้าเกลือที่สำคัญแห่งหนึ่งในขณะนั้น เมื่อแยกจากตำบลปากเกร็ด จึงได้ตั้งชื่อว่า “ตำบลคลองเกลือ”

ปัจจุบันนี้หลายคนหันมาให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพมากขึ้น บางคนดูแลตัวเองตั้งแต่ช่วงวัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ จนถึงวัยผู้สูงอายุ สิ่งที่ทำให้เราพบเห็นได้อย่างเด่นชัดคือ การที่คนมีสุขภาพกายที่แข็งแรงนั้น ย่อมส่งผลให้สุขภาพใจแข็งแรงตามไปด้วย สิ่งสำคัญที่ตามมาคือ ทำให้ร่างกายไม่เป็นโรค ไม่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้น นอกจากในเรื่องของการดูแลร่างกายแล้ว อีกสิ่งหนึ่งที่ต้องใส่ใจดูแลคือสุขภาพจิต การดูแลสุขภาพจิตนั้นหลายคนต่างก็มีวิธีการดูแลที่แตกต่างกัน บางคนเน้นเรื่องการออกกำลังกาย บางคนชอบการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับครอบครัวเพื่อน หรือทำกิจกรรมเพื่อสังคม เช่น การท่องเที่ยว การเป็นอาสาสมัครช่วยเหลือสังคม การเข้าร่วมโครงการเพื่อพัฒนาชุมชน ซึ่งถ้าร่างกายแข็งแรงแล้ว สุขภาพใจดีด้วย ยิ่งส่งผลให้เกิดความพร้อมสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ทำให้เกิดสุขภาวะที่ดีต่อตนเองและคนรอบข้าง ผู้สูงอายุหลายคนหลังจากที่มีการเกษียณอายุแล้ว แต่ก็มีติดต่อดสื่อสารกับเพื่อนผ่านทางแอปพลิเคชันต่างๆ บางคนเลือกใช้ไลน์ หรือเฟสบุ๊ก เพราะถือว่าเป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่เข้ามาตั้งแต่ตอนที่ทำงานอยู่ เพราะเป็นช่องทางการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วและเข้าถึงได้ง่าย เหมือนดังที่เราพบเห็นการส่งสติ๊กเกอร์ไลน์ทักทายกัน เช่น สวัสดีในทุกๆ วัน หรือมีการส่งรูปภาพหากันในช่วงเทศกาล นอกจากนี้ผู้สูงอายุยังชอบรับชมสื่อในรูปแบบคลิปวิดีโอที่มีการเคลื่อนไหว มีการนำเสนอเรื่องราวที่ให้ความบันเทิง ความรู้ มากมายผ่านทางแพลตฟอร์มที่แตกต่างกันอีกด้วย ขึ้นอยู่กับความชอบหรือความถนัดในการใช้งาน นอกจากนี้ในเรื่องของการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุต่างก็มีการเรียนรู้การทำธุรกรรมออนไลน์เพิ่มมากขึ้น เช่น การซื้อของออนไลน์ การชำระเงินผ่านทางระบบออนไลน์ รวมถึงการใช้แอปพลิเคชันมากมายเพื่อช่วยให้พฤติกรรมบริการมีความสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ทำให้เกิดความพึงพอใจของผู้ใช้งานมากขึ้นอีกด้วย

จากข้อมูลของผู้สูงอายุรวมถึงการใช้สื่อหลายประเภทของผู้สูงอายุดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีแนวคิดที่จะศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาสื่อแอนิเมชันเพื่อการเสริมสร้างพลังทางสุขภาพและความสุขของผู้สูงอายุในชุมชนคลองเกลือเอื้ออารี จังหวัดนนทบุรี เนื่องจากเป็นชุมชนที่มีจำนวนหมู่บ้านน้อยที่สุด เป็นการเริ่มต้นของการศึกษางานวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างทางด้านสุขภาพและ

ความสุขของผู้สูงอายุ ทั้งนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ เพราะถ้าหากคุณภาพทางกายและจิตใจดีแล้ว ย่อมส่งผลให้เกิดความสุขและทำให้สุขภาพแข็งแรงตามมา สามารถดำรงชีวิตอยู่กับครอบครัว สังคมได้อย่างมีความสุข พร้อมกับมีมาตรฐานชีวิตที่ดีขึ้นด้วย

2. วัตถุประสงค์ของการทำวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้สูงอายุในชุมชนคลองเกลือเอื้ออารี จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสื่อสำหรับเสริมสร้างพลังทางสุขภาพและความสุขของผู้สูงอายุในชุมชนคลองเกลือเอื้ออารี จังหวัดนนทบุรี

3. ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อนำข้อมูลมาส่งเสริมกันให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 60 ขึ้นไป ของจังหวัดนนทบุรี จำนวน 198,925 คน เพศชาย จำนวน 84,723 คน เพศหญิง จำนวน 114,202 คน

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ชุมชนคลองเกลือเอื้ออารี จังหวัดนนทบุรี จำนวน 400 คน สำหรับการตอบแบบสอบถาม และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 คน สำหรับการตอบแบบสัมภาษณ์ คือ ตัวแทนของกลุ่มผู้สูงอายุในชุมชนคลองเกลือเอื้ออารี จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 กล่าวถึงผู้สูงอายุว่า เป็นบุคคลที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป โดย “สังคมผู้สูงอายุ” (Aging Society) หมายถึง สังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปที่อยู่จริงในพื้นที่ต่อประชากรทุกช่วงอายุในพื้นที่เดียวกัน ในอัตราเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 10 ขึ้นไป หรือมีประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไปที่อยู่จริงในพื้นที่ต่อประชากรทุกช่วงอายุในพื้นที่เดียวกัน ในอัตราเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 7 ขึ้นไป พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 กำหนดให้ บุคคลที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์และมีสัญชาติไทย เป็นผู้สูงอายุ (สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ, 2552) แบ่งกลุ่มผู้สูงอายุได้ 3 กลุ่ม คือ ผู้สูงอายุวัยต้น (อายุ 60-69 ปี) เป็นช่วงที่ยังมีพลังช่วยเหลือตนเองได้ ผู้สูงอายุวัยกลาง (อายุ 70-79 ปี) เริ่มมีอาการเจ็บป่วย ร่างกายเริ่มอ่อนแอ มีโรคประจำตัว หรือโรคเรื้อรัง ผู้สูงอายุวัยปลาย (อายุ 80 ปีขึ้นไป) เจ็บป่วยบ่อยขึ้น อวัยวะเสื่อมสภาพ อาจมีภาวะทุพพลภาพ ทฤษฎีของแมคคัลสกี (McClusky, 1975) กล่าวคือ การส่งเสริมการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตให้กับผู้สูงอายุ เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหายั่งยืน การศึกษาจะเป็น เครื่องช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถที่จะปรับตัวได้และดำรงชีวิต ที่ดีในสังคม แมคคัลสกีได้กล่าวไว้ว่า ความต้องการ การศึกษาของผู้สูงอายุประกอบไปด้วยความต้องการ การศึกษาที่สำคัญ 5 ด้านดังนี้ (1) ความต้องการความรู้ พื้นฐานในการปรับตัว (2) ความต้องการการแสดงออก (3) ความต้องการที่จะให้และถ่ายทอดแก่ผู้อื่น (4) ความ ต้องการควบคุมสถานการณ์ (5) ความต้องการมีชีวิตที่ดีขึ้นและไม่จมู่มุมหมายแต่ เพียงอย่างเดียว

2. แนวคิดเกี่ยวกับแอนิเมชัน แอนิเมชัน หมายถึง การนำภาพนิ่งหลายๆ ภาพที่มีการเคลื่อนไหวต่อเนื่องกันมาแสดงด้วยความเร็ว โดยขั้นตอนการเคลื่อนไหว จำนวนภาพ และจำนวนเวลา (วินาที) ต้องมีความสัมพันธ์กันจึงจะทำให้การเคลื่อนไหวดูราบรื่นไม่ติดขัด โดยอัตราเร็วในการทำให้อาพนิ่งเคลื่อนไหวจะอยู่ที่ 14 ภาพต่อ 1 วินาที หรือเร็วกว่า ซึ่งปัจจุบันจะใช้อัตราเร็วที่ 24 ภาพต่อ 1 วินาที อันเป็นอัตราเร็วมาตรฐานที่ใช้ในการ ผลิตภาพยนตร์โดยทั่วไป และอัตราเร็วที่ 25 ภาพต่อ 1 วินาที สำหรับการผลิติดิจิทัล (สารานุกรมไทย, 2554) (สมรัก ปริยะวาท, 2560) กล่าวว่า ประเภทของแอนิเมชันแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้ 1) ประเภทแอนิเมชันสองมิติ (2D animation) งานแอนิเมชันที่สร้างมาให้ผู้ชมเห็นในมุมมอง 2 ด้าน คือ ด้านความสูง และความกว้าง

ถือเป็นรูปแบบดั้งเดิมของแอนิเมชัน มีความสมจริงระดับหนึ่ง การสร้างไม่ซับซ้อนมาก 2) ประเภทแอนิเมชันสามมิติ (3D animation) งานแอนิเมชันที่สร้างมาให้ผู้ชมเห็นในมุมมอง 3 ด้าน คือ ด้านความสูง ความกว้าง และ ความลึก จึงมีความสมจริงมากกว่าแอนิเมชันสองมิติ การสร้างมีซับซ้อนมากกว่า ความสำคัญของเทคโนโลยีแอนิเมชัน ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีแอนิเมชันมีการนำแอนิเมชันมาประยุกต์ใช้ในหลายด้าน เช่น

- ความบันเทิง วงการภาพยนตร์และโทรทัศน์ ได้มีการผลิตการ์ตูนแอนิเมชัน หรือแอนิเมชันร่วมกับนักแสดงออกฉาย ซึ่งทั้งรายได้และชื่อเสียงให้กับผู้ผลิตมากมาย
- การจำลองสถานการณ์ มีการประยุกต์ใช้แอนิเมชันในการจำลองสถานการณ์ในโลกเสมือนจริง เช่น การจำลองทางวิทยาศาสตร์, การแพทย์, การจราจรคมนาคม และ การบิน
- การนำเสนอข้อมูล ภาคธุรกิจได้มีการใช้แอนิเมชันในการนำเสนอข้อมูล เช่น การนำเสนอรูปแบบการจัดงานแสดงสินค้า, การนำเสนอโครงการบ้านจัดสรร หรือ คอนโดมิเนียม, และการนำเสนอผลิตภัณฑ์ตัวอย่าง

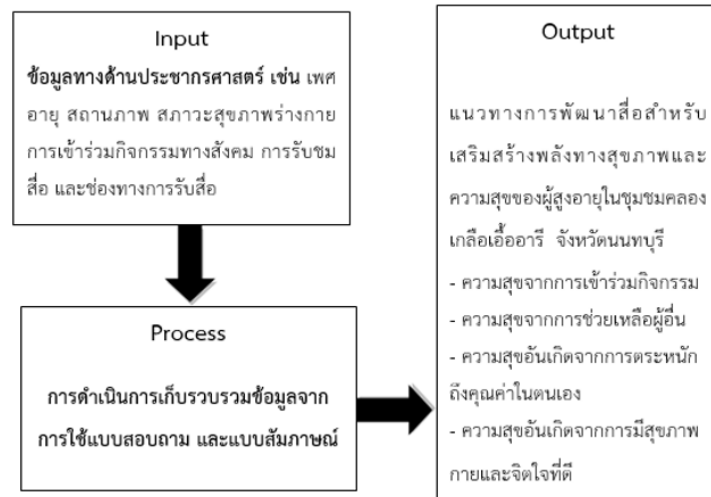
3. แนวคิดเกี่ยวกับพลังสุขภาพจิตในผู้สูงอายุ ความหมายของพลังสุขภาพจิตในผู้สูงอายุ ซึ่ง Wagnild and Young (1993) กล่าวว่า พลังสุขภาพจิต เป็นพลังงานทางอารมณ์หรือลักษณะเชิงบวกที่ช่วยลดผลกระทบเชิงลบของความเครียดและทำให้การปรับตัวดีขึ้น แนวคิดพลังสุขภาพจิตในผู้สูงอายุจึงหมายถึงความสามารถของผู้สูงอายุในการปรับตัวและฟื้นคืนสู่สภาพปกติภายหลังประสบปัญหาหรือสถานการณ์ที่ยากลำบากในชีวิต โดยใช้จุดแข็งภายในที่เป็นความสามารถของตนเองร่วมกับการสนับสนุนทางสังคมในการพัฒนาตนเอง ผู้สูงอายุที่มีพลังสุขภาพจิตสูงจะยอมรับในตนเอง เห็นตนเองมีคุณค่าสามารถต่อสู้เผชิญกับปัญหา และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข การนำแนวคิดพลังสุขภาพจิตของ Grotberg (1995) โดยเน้นมิติของกระบวนการมาใช้ในการสร้างเสริมพลังสุขภาพจิตของผู้สูงอายุ จะช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถปรับตัวและฟื้นตัวในเชิงบวกเมื่อเผชิญกับความทุกข์ยากหรือเหตุการณ์วิกฤตในชีวิต โดยการมีปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องระหว่างผู้สูงอายุกับครอบครัวหรือชุมชน และมุ่งเน้นไปที่ผลลัพธ์ที่สามารถวัดได้จากองค์ประกอบพลังสุขภาพจิตซึ่งเป็นตัวแปรทำนายการเกิดพลังสุขภาพจิต ซึ่งจากนิยามพลังสุขภาพจิตจึงได้มีนักวิชาการแบ่งองค์ประกอบของพลังสุขภาพจิตไว้ในมุมมองที่แตกต่างกัน

4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับตัวแปรการสื่อสารการตลาดออนไลน์ การตลาดออนไลน์ คือ เกิดขึ้นจากการพัฒนาของตลาดในอนาคต โดยจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ บริษัทได้ดำเนินกระบวนการทำงานทางการตลาดส่วนใหญ่ผ่านช่องทางระบบดิจิทัล เนื่องจากสื่อดิจิทัลเป็นสื่อที่มีความสามารถในการระบุตัวตนของผู้ใช้งาน จึงทำให้การสื่อสารสามารถมีกันได้ตอบกันได้ระหว่างสองทาง ซึ่งเป็นการสื่อสารกับผู้บริโภคที่สามารถทำได้อย่างต่อเนื่อง โดยข้อมูลที่มาจากการคิดเห็นที่ได้รับจากลูกค้าแต่ละคนนั้น สามารถนำมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ลูกค้าได้ในโอกาสต่อไปได้ (Wertime & Fenwick, 2008) การตลาดอิเล็กทรอนิกส์ คือ การจัดทำกิจกรรมต่างๆ ทางการตลาดบนสื่ออินเทอร์เน็ตโดยอาศัยระบบการเชื่อมโยงของเว็บไซต์ในการดำเนินกิจกรรม เช่น การเปิดร้านค้า การแสดงรายละเอียดต่างๆ ของผลิตภัณฑ์ การชำระค่าสินค้า การสร้างกลยุทธ์ขาย การนำเสนอผลิตภัณฑ์ใหม่ (อิทธิวัฒน์ รัตนพองบุ, 2555) การตลาดออนไลน์ คือ การดำเนินกิจกรรมทางการตลาดที่ได้มีการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์ เข้ามาใช้ในการดำเนินการ เป็นกิจกรรมการสื่อสารระหว่างสองทางที่ทำให้การสื่อสารสามารถทำได้อย่างชัดเจนและเข้าถึงกลุ่มลูกค้าได้ในระยะเวลาอันรวดเร็ว และทำการขายได้ตลอดเวลา 24 ชั่วโมง ทั่วทุกมุมโลก (วัลภา สรรเสริฐ, 2559) การตลาดออนไลน์ หรือ Online Marketing คือ การทำการตลาดผ่านช่องทางออนไลน์ที่ถือเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสาร สามารถสื่อสารไปยังผู้บริโภคเป้าหมายที่มีจำนวนมากได้ในระยะเวลาอันสั้น ในปัจจุบันการทำการตลาดออนไลน์มีหลายรูปแบบ ทั้งการทำการตลาดออนไลน์ผ่านเฟซบุ๊ก การโฆษณาทางเว็บไซต์ เป็นต้น โดยแต่ละรูปแบบมีทั้งข้อดีและข้อเสียที่แตกต่างกัน แต่ละองค์กรจึงควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสินค้าหรือบริการของตน เพื่อให้สามารถสื่อสารไปยังกลุ่มผู้บริโภคเป้าหมายได้อย่างตรงจุด (วิไลภรณ์ สำเภาทอง, 2561)

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

5. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept-Interview) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยมีรายละเอียดการดำเนินงานดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 60 ขึ้นไป ของจังหวัดนนทบุรี จำนวน 198,925 คน เพศชาย จำนวน 84,723 คน เพศหญิง จำนวน 114,202 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ชุมชนคลองเกลือเอื้ออารี จังหวัดนนทบุรี จำนวน 400 คน สำหรับการตอบแบบสอบถาม และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 คน สำหรับการตอบแบบสัมภาษณ์ คือ ตัวแทนของกลุ่มผู้สูงอายุในชุมชนคลองเกลือเอื้ออารี จังหวัดนนทบุรี

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น คือ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ, อายุ, สถานภาพทางเศรษฐกิจ, สภาวะด้านสุขภาพร่างกาย, การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม, การรับชมสื่อ

ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาสื่อแอนิเมชัน ได้แก่ ด้านเนื้อหาและการนำเสนอ, ด้านการผลิตและเทคนิคในการนำเสนอ, ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังทางสุขภาพและความสุข ได้แก่ ด้านความสุขจากการเข้าร่วมกิจกรรม, ด้านความสุขจากการช่วยเหลือผู้อื่น, ด้านความสุขอันเกิดจากการตระหนักถึงคุณค่าในตนเอง, ด้านความสุขอันเกิดจากการมีสุขภาพกายและจิตใจที่ดี

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept-Interview) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์การวิจัย นำไปตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ และนำไป

ทดสอบก่อนนำไปใช้จริง เพื่อวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร Alpha ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสื่อแอนิเมชันเพื่อการเสริมสร้างพลังทางสุขภาพและความสุขของผู้สูงอายุ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังทางสุขภาพและความสุขของผู้สูงอายุในชุมชนคลองเกลือเอื้ออารี จังหวัดนนทบุรี

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์และครบถ้วน จำนวน 400 ชุด มาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อใช้อธิบายข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสื่อแอนิเมชันเพื่อการเสริมสร้างพลังทางสุขภาพและความสุขของผู้สูงอายุ และรวบรวมแบบสัมภาษณ์เพื่อมาการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปข้อมูลออกมาในเชิงพรรณนา

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ทางสถิติมาทำการสรุปผลและนำเสนอผลการวิจัย ได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 ส่วนใหญ่มีอายุ 60 - 65 ปี มีจำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 31.75 ส่วนใหญ่สถานภาพโสด มีจำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 39.25 สถานภาพทางเศรษฐกิจ ฐานะปานกลาง มีจำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 66.25 สภาวะด้านสุขภาพร่างกาย สุขภาพปกติไม่มีโรคประจำตัว มีจำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 46.75 มีการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม 1 - 2 ครั้งต่อสัปดาห์ มีการรับชมสื่อภาพเคลื่อนไหว จากทางโทรทัศน์ หรือทางอินเทอร์เน็ต มีจำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 42.75 ช่องทางการรับชมสื่อแอปพลิเคชันไลน์ มีจำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 28.75

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสื่อแอนิเมชันเพื่อการเสริมสร้างพลังทางสุขภาพและความสุขของผู้สูงอายุ

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นโดยรวมเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาสื่อแอนิเมชันเพื่อการเสริมสร้างพลังทางสุขภาพและความสุขของผู้สูงอายุ โดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 จากคะแนนเต็ม 5 และค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.83 พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเนื้อหาและการนำเสนอ โดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 และค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81 แบ่งเป็นรายข้อพบว่า ระดับมากที่สุด ได้แก่ ท่านคิดว่าการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังทางสุขภาพและความสุขของผู้สูงอายุ ทำให้สามารถได้รับความรู้และเข้าใจได้ง่าย คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79 และท่านคิดว่าเนื้อหาที่น่าสนใจในการผลิตสื่อ ควรมีเนื้อหาที่กระชับ ไม่ยาวเกินไป คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 ค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79 ระดับมาก ได้แก่ ท่านมีความสนใจในสื่อรูปแบบแอนิเมชันเป็นการผลิตสื่อรูปแบบเคลื่อนไหวที่ใช้ภาพ การตูนเข้ามาเพื่อให้เกิดความน่าสนใจ คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 ด้านการผลิตและเทคนิคในการนำเสนอ โดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 และค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.85 แบ่งเป็นรายข้อพบว่า ระดับมากที่สุด ได้แก่ สื่อที่นำเสนอควรมีความยาวระหว่าง 3 - 5 นาที คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 ค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79 รองลงมา คือ สื่อที่จะผลิตควรมีการเลือกใช้โทนสีที่ดูแล้วสบายตา คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 ค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 ถัดมา คือ สื่อที่จะผลิตควร

มีการใช้ภาพเคลื่อนไหว ภาพการ์ตูนมาประกอบในบางช่วงแทนการใช้ภาพจริง คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 ค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87 สื่อที่จะผลิตควรมีการเลือกใช้ตัวอักษรที่อ่านง่าย ตัวไม่เล็กเกินไป คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87 และ สื่อที่จะผลิตควรมีการใช้ภาษาพูดที่เข้าใจง่ายเหมาะกับผู้สูงวัยรับชม คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 ค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.92 ระดับมาก ได้แก่ สื่อที่จะผลิตควรมีการใช้เสียงดนตรีประกอบในขณะที่มีการบรรยายเนื้อหาเพื่อให้เกิดความน่าสนใจ คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 ค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.06 ด้านการนำไปใช้ประโยชน์โดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 และค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81 แบ่งเป็นรายข้อพบว่า ระดับมากที่สุด ได้แก่ ท่านคิดว่าการนำเสนอข้อมูลเรื่องการเสริมสร้างพลังทางสุขภาพและความสุขของผู้สูงอายุ ในรูปแบบแอนิเมชัน ทำให้ผู้สูงวัยเข้าใจง่าย และสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 รองลงมาคือ ท่านคิดว่าสื่อที่ผลิตออกมานั้นสามารถนำไปเผยแพร่ให้กับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุได้ คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 ค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.80 และ ท่านคิดว่าหลังจากการชมสื่อที่ผลิตออกมาแล้ว จะทำให้เกิดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังทางสุขภาพและความสุขของผู้สูงอายุมากขึ้น คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 ค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.89

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังทางสุขภาพและความสุขของผู้สูงอายุในชุมชนคลองเกลือเอื้ออารี จังหวัดนนทบุรี

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเกี่ยวกับ การเสริมสร้างพลังทางสุขภาพและความสุขของผู้สูงอายุในชุมชนคลองเกลือเอื้ออารี จังหวัดนนทบุรี โดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 จากคะแนนเต็ม 5 และค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.86 พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความสุขจากการเข้าร่วมกิจกรรม โดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 และค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.91 แบ่งเป็นรายข้อพบว่า ระดับมากที่สุด ได้แก่ ชอบทำกิจกรรมกับสังคม คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 ค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.78 และชอบทำกิจกรรมกับครอบครัว คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 ค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79 ระดับมาก ได้แก่ ชอบทำกิจกรรมกับเพื่อน คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 ค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.00 และชอบทำกิจกรรมคนเดียว คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 ค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.95 มาก ด้านความสุขจากการช่วยเหลือผู้อื่น โดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 และค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.90 แบ่งเป็นรายข้อพบว่า ระดับมากที่สุด ได้แก่ มีการให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 ค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87 รองลงมาคือ ชอบช่วยเหลือผู้อื่นและปฏิบัติตัวให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 ค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87 และมีการช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 ค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.92 ระดับมาก ได้แก่ มีการให้คำปรึกษากับเพื่อนหรือคนในครอบครัว คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 ค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.95 ด้านความสุขอันเกิดจากการตระหนักถึงคุณค่าในตนเอง โดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 และค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.78 แบ่งเป็นรายข้อพบว่า ระดับมากที่สุด ได้แก่ เป็นคนที่มีทัศนคติและแนวคิดที่ดีต่อตนเอง คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 ค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79 รองลงมาคือ เป็นคนที่สามารถแก้ปัญหาหรือก้าวข้ามผ่านอุปสรรคต่างๆ ได้ คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 ค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.77 ถัดมา คือ เป็นคนที่เห็นคุณค่าของตัวเอง คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 ค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 และเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.82 ด้านความสุขอันเกิดจากการมีสุขภาพกายและจิตใจที่ดี โดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 และค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.86 แบ่งเป็นรายข้อพบว่า ระดับมากที่สุด ได้แก่ มีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 และเป็นคนที่ควบคุมอารมณ์ตัวเองได้เป็นอย่างดี คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 ค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.80 ระดับมาก ได้แก่ เป็นคนที่มีอารมณ์ขัน ยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18

ค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.85 มาก และเป็นคนที่มีการรับรู้ถึงสุขภาพกายและใจที่แข็งแรง คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14
ค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.89

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสื่อแอนิเมชันเพื่อการเสริมสร้างพลังทางสุขภาพและความสุขของผู้สูงอายุในชุมชนคลองเกลือเอื้ออารี จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการเก็บข้อมูล คือ 1. หากมีการผลิตสื่อเพื่อผู้สูงอายุ อยากให้เนื้อหามีความกระชับ เข้าใจง่าย และมีระยะเวลาของสื่อไม่นานเกินไป จะได้ไม่เกิดความน่าเบื่อ 2. เนื้อหาเกี่ยวกับการสร้างพลังสุขภาพ อยากให้แยกเป็นหลายๆ ตอน โดยให้เนื้อหาจบในตอนเดียว เพื่อให้เกิดความกระชับ ไม่ยาวจนเกินไป และจดจำได้ง่าย 3. อยากให้สื่อที่ผลิตมีการใช้ภาพและเสียงที่น่าสนใจ เหมาะกับการรับชมจากผู้สูงวัย และตัวอักษรที่ใช้ ไม่ควรเล็กเกินไป จะทำให้อ่านยาก

5.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

สรุปผลข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้สัมภาษณ์ทั้ง 5 คน โดยรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุ 60 – 65 ปี สถานภาพส่วนใหญ่สมรส สถานภาพทางเศรษฐกิจฐานะปานกลาง สภาวะด้านสุขภาพร่างกาย สุขภาพปกติไม่มีโรคประจำตัว ส่วนมากมีการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม 3 – 4 ครั้งต่อสัปดาห์ ส่วนมากนิยมรับสื่อสื่อภาพเคลื่อนไหว จากทางโทรทัศน์ หรือทางอินเทอร์เน็ต ส่วนมากนิยมรับสื่อต่างๆ ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างยังกล่าวเสริมอีกว่า ยังมีการติดตามรายการผ่านทางยูทูบอีกด้วย ทางด้านแนวทางผลิตสื่อนั้น กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความคิดเห็นด้านเนื้อหาและการนำเสนอ ว่า ชอบสื่อที่มีการเคลื่อนไหว แต่ถ้ามีการ์ตูนเข้ามาประกอบด้วยจะทำให้เกิดความน่าสนใจมากขึ้น โดยอยากให้สื่อที่นำเสนอเพื่อให้ความรู้ด้านสุขภาพแก่ผู้สูงวัยนั้น คิดเห็นกันว่า หากแบ่งเป็นตอน ช่วงเวลาไม่นานมากจะทำให้ไม่น่าเบื่อ ด้านการผลิตและเทคนิคในการนำเสนอ ความคิดเห็นโดยรวม อยากให้มีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย หากสื่อที่ผลิตมีการใส่คำบรรยาย ไม่อยากให้ตัวเล็กมากเกินไปจะทำให้อ่านยาก และหากมีการนำการ์ตูนมาประกอบและจำเป็นต้องมีเสียงพูด เสียงพูดของตัวการ์ตูน ควรฟังแล้วเสียงไม่เล็กหรือใหญ่เกินไปจนฟังไม่รู้เรื่อง อยากให้ใช้เสียงฟังแบบสบายๆ ด้านการนำไปใช้ประโยชน์นั้น ความคิดเห็นโดยรวม คิดว่าหากมีการผลิตสื่อเพื่อให้ความรู้แก่ชุมชนคลองเกลือเอื้ออารีแล้วอยากให้มีการเผยแพร่ให้กับชุมชนอื่นอีกด้วย เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ให้กับผู้สูงวัยกันได้อย่างทั่วถึง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังทางสุขภาพและความสุขนั้น กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขจากการเข้าร่วมกิจกรรม คือ ชอบทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัว ร่วมกับเพื่อน เพราะว่าทำให้รู้สึกมีความสุข ไม่ได้อยู่คนเดียว แต่มีคนรอบข้างอยู่ด้วย คอยพูดคุยและแลกเปลี่ยนเรื่องราวที่ชอบร่วมกัน ด้านความสุขจากการช่วยเหลือผู้อื่น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชอบช่วยเหลือผู้อื่น มีการให้คำปรึกษาแก่คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน และช่วยเหลือสังคมในเรื่องต่างๆ ที่สามารถช่วยได้ ด้านความสุขอันเกิดจากการตระหนักถึงคุณค่าในตนเอง กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นโดยรวมว่า ตนเองมีทัศนคติที่ดี คิดบวกต่อตัวเอง เห็นคุณค่าของตัวเอง เพราะคิดว่าการมีทัศนคตินั้นย่อมส่งผลให้สุขภาพกายและใจดีตามด้วย ถ้าหากเกิดปัญหาเข้ามาในชีวิต ก็จะสามารถใช้สติในการแก้ไขปัญหาได้อย่างดี ด้านความสุขอันเกิดจากการมีสุขภาพกายและจิตใจที่ดี กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีอาการดีขึ้น ยิ้มแย้มแจ่มใส ควบคุมอารมณ์ตัวเองได้เป็นอย่างดี และส่วนมากชอบออกกำลังกาย โดยเป็นการออกกำลังกายแบบเบาๆ ไม่หนักมากเกินไป

6. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสื่อแอนิเมชันเพื่อการเสริมสร้างพลังทางสุขภาพและความสุขของผู้สูงอายุในชุมชนคลองเกลือเอื้ออารี จังหวัดนนทบุรี สามารถสรุปประเด็นอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 60 - 65 ปี สถานภาพโสด ส่วนใหญ่สถานภาพทางเศรษฐกิจ สภาวะด้านสุขภาพร่างกาย สุขภาพปกติไม่มีโรคประจำตัว มีจำนวน 187 คน มีการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม 1 - 2 ครั้งต่อสัปดาห์ มีการรับชมสื่อภาพเคลื่อนไหว จากทางโทรทัศน์ หรือทางอินเทอร์เน็ต โดยช่องทางการรับชมสื่อแอปพลิเคชันไลน์

จากข้อมูลที่ศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยรวม มีการรับชมสื่อภาพเคลื่อนไหว ผ่านทางอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

สื่อต่างๆ ที่ผ่านทางออนไลน์ เป็นสื่อสังคมออนไลน์นั้น มีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิต การทำธุรกรรมหลายอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิโรจน์ ทองชูใจ (2563) ศึกษาวิจัยเรื่อง การสื่อสารของผู้ทรงอิทธิพลทางความคิดในเครือข่ายสังคมออนไลน์และพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ผลการศึกษาพบว่าสังคมออนไลน์ที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟนของผู้บริโภคกลุ่มเจนเนอเรชันซีใน เขตกรุงเทพมหานคร โดยผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง สถานภาพโสด ระดับการศึกษาปริญญาตรีอาชีพเป็นพนักงานเอกชน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 25,001 บาท ขึ้นไป การสื่อสารของผู้ทรงอิทธิพลทางความคิดในเครือข่ายสังคมออนไลน์ด้านความน่าเชื่อถือและด้านความชัดเจนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟนของผู้บริโภคกลุ่มเจนเนอเรชันซีในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีความสัมพันธ์ระดับต่ำและต่ำมากในทิศทางเดียวกันตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสื่อแอนิเมชันเพื่อการเสริมสร้างพลังทางสุขภาพและความสุขของผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นโดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านเนื้อหาและการนำเสนอ โดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด แบ่งเป็นรายข้อพบว่า ระดับมากที่สุด ได้แก่ ท่านคิดว่าการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังทางสุขภาพและความสุขของผู้สูงอายุ ทำให้สามารถได้รับความรู้และเข้าใจได้ง่าย ระดับมาก ได้แก่ ท่านมีความสนใจในสื่อรูปแบบแอนิเมชัน เป็นการผลิตสื่อรูปแบบเคลื่อนไหวที่ใช้ภาพ การดูเข้ามาเพื่อให้เกิดความน่าสนใจ ด้านการผลิตและเทคนิคในการนำเสนอ โดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ สื่อที่นำเสนอควรมีความยาวระหว่าง 3 – 5 นาที ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ โดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด แบ่งเป็นรายข้อพบว่าระดับมากที่สุด ได้แก่ ท่านคิดว่าการนำเสนอข้อมูลเรื่องการเสริมสร้างพลังทางสุขภาพและความสุขของผู้สูงอายุในรูปแบบแอนิเมชัน ทำให้ผู้สูงวัยเข้าใจง่าย และสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ ด้านความเข้าใจ โดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด แบ่งเป็นรายข้อพบว่า ระดับมากที่สุด คือ ทำให้เข้าใจเรื่องการใช้เทคโนโลยีมากขึ้นรวมถึงโปรแกรมที่สนใจ ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ โดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด แบ่งเป็นรายข้อพบว่า ระดับมากที่สุด คือ สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการติดต่อสื่อสารไปใช้เป็นแนวทางในการหาข้อมูลเพื่อการศึกษาต่อในอนาคตได้

จากข้อมูลที่ศึกษาพบว่า สื่อเพื่อการเสริมสร้างพลังทางสุขภาพและความสุขของผู้สูงอายุนั้น จะทำให้กลุ่มตัวอย่างสนใจ และเข้าถึงได้ง่ายอย่างมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สื่อที่ถ่ายทอดจะทำให้เกิดประโยชน์และได้รับความรู้ สามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ ส่งผลให้เกิดคุณภาพชีวิตทางกายและใจที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถกร เถยทิม (2560) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสุขของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า 1. ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุเขตกรุงเทพมหานคร มีความสุขโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านความสุขอันเกิดจากการเข้าร่วมกิจกรรม ด้านความสุขอันเกิดจากการได้ช่วยเหลือผู้อื่น ด้านความสุขอันเกิดจากการตระหนักถึงคุณค่าในตนเอง และความสุขอันเกิดจากการมีสุขภาพกายและจิตใจที่ดีอยู่ในระดับมาก 2. ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ เขตกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน มีความสุขแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้สูงอายุที่มีอายุ สถานภาพสมรส ฐานะทางเศรษฐกิจ ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรม ภาวะสุขภาพต่างกัน มีความสุขไม่แตกต่างกัน 3. ผู้สูงอายุในชมรมผู้ สูงอายุ เขตกรุงเทพมหานคร มีแนวทางการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขคือการดูแลตนเองทั้งร่างกายและจิตใจ การมีความหวังและมีการวางแผนในชีวิต การบริหาร จัดการกับความทุกข์การได้อยู่ร่วมกันหรือทำกิจกรรมกับครอบครัว การเป็นที่พึ่งของครอบครัว การเข้าร่วมทำกิจกรรมทางศาสนาหรือทางวัฒนธรรมประเพณีการได้ถ่ายทอดประสบการณ์ความรู้การทำกิจกรรมที่ชอบหรืองานอดิเรก การได้พัฒนาตนเองด้วยการเรียนรู้การเตรียมตัวเพื่อวัยผู้สูงอายุ การตระหนักถึงคุณค่า ในตนเอง การได้ช่วยเหลือผู้อื่นหรือทำประโยชน์ต่อสังคม

3. ข้อมูลเกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังทางสุขภาพและความสุขของผู้สูงอายุในชุมชนคลองเกลือเอื้ออารี จังหวัดนนทบุรี ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความสุขจากการเข้าร่วมกิจกรรม โดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด แบ่งเป็นรายข้อพบว่า ระดับมากที่สุด ได้แก่ ชอบทำกิจกรรมกับสังคม ด้านความสุขจากการช่วยเหลือผู้อื่น โดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด แบ่งเป็นรายข้อพบว่า ระดับมากที่สุด ได้แก่ มีการให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ด้านความสุขอันเกิดจากการตระหนักถึงคุณค่าในตนเอง โดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด แบ่งเป็นรายข้อพบว่า ระดับมากที่สุด ได้แก่

เป็นคนที่มีความสุขและแนวคิดที่ดีต่อตนเอง ด้านความสุขอันเกิดจากการมีสุขภาพกายและจิตใจที่ดี โดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด แบ่งเป็นรายข้อพบว่า ระดับมากที่สุด ได้แก่ มีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ

จากข้อมูลที่ศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างชอบทำกิจกรรม ชอบเข้าสังคม และทำกิจกรรมกับเพื่อน กับครอบครัว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการทำกิจกรรมต่างๆ การอยู่ร่วมกันในครอบครัว การเข้าสังคมพบปะเพื่อนๆ ทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อสุขภาพจิตใจ มีทัศนคติที่ดี และส่งผลให้ร่างกายมีความแข็งแรงอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถกร เถยทิม (2560) ศึกษางานวิจัยเรื่องความสุขของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุเขตกรุงเทพมหานคร มีความสุขโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านความสุขอันเกิดจากการเข้าร่วมกิจกรรม ด้านความสุขอันเกิดจากการได้ช่วยเหลือผู้อื่น ด้านความสุขอันเกิดจากการตระหนักถึงคุณค่าในตนเอง และความสุขอันเกิดจากการมีสุขภาพกายและจิตใจที่ดีอยู่ในระดับมาก และผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ เขตกรุงเทพมหานคร มีแนวทางการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขคือการดูแลตนเองทั้งร่างกายและจิตใจ การมีความหวังและมีการวางแผนในชีวิต การบริหาร จัดการกับความทุกข์การได้อยู่ร่วมกันหรือทำกิจกรรมกับครอบครัว การเป็นที่พึ่งของครอบครัว การเข้าร่วมทำกิจกรรมทางศาสนาหรือทางวัฒนธรรมประเพณีการได้ถ่ายทอดประสบการณ์ความรู้ การทำกิจกรรมที่ชอบหรืองานอดิเรก การได้พัฒนาตนเองด้วยการเรียนรู้การเตรียมตัวเพื่อวัยผู้สูงอายุ การตระหนักถึงคุณค่าในตนเอง การได้ช่วยเหลือผู้อื่นหรือทำประโยชน์ต่อสังคม

7. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลจากการศึกษาการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสื่อแอนิเมชันเพื่อการเสริมสร้างพลังทางสุขภาพและความสุขของผู้สูงอายุในชุมชนคลองเกลือเอื้ออารี จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยได้ข้อเสนอแนะ คือ ประเด็นแรก ถ้าหากมีการผลิตสื่อเพื่อผู้สูงอายุ อยากรู้เนื้อหาที่มีความกระชับ เข้าใจง่าย และมีระยะเวลาของสื่อไม่นานเกินไป จะได้ไม่เกิดความน่าเบื่อ ประเด็นที่สอง เนื้อหาเกี่ยวกับการสร้างพลังสุขภาพ อยากรู้ให้แยกเป็นหลายๆ ตอน โดยให้เนื้อหาจบในตอนเดียว เพื่อให้เกิดความกระชับ ไม่ยาวจนเกินไป และจดจำได้ง่าย ประเด็นที่สาม อยากรู้ให้สื่อที่ผลิตมีการใช้ภาพและเสียงที่น่าสนใจ เหมาะกับการรับชมจากผู้สูงอายุ และตัวอักษรที่ใช้ ไม่ควรเล็กเกินไป จะทำให้อ่านยาก ประเด็นที่สี่ สื่อที่ผลิตอยากรู้มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร การใช้ชีวิต รวมถึงการซื้อของหรือการทำธุรกรรมออนไลน์ต่างๆ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสื่อแอนิเมชันเพื่อการเสริมสร้างพลังทางสุขภาพและความสุขของผู้สูงอายุในชุมชนคลองเกลือเอื้ออารี จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป คือ การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างเฉพาะบางจังหวัดเท่านั้น ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดอื่นๆ ด้วย เพื่อให้ได้รับข้อมูลที่มีความชัดเจนมากขึ้น สามารถนำมาประกอบการวิเคราะห์และสรุปผล เพื่อนำไปใช้ประโยชน์เป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อสำหรับผู้สูงอายุต่อไปได้

รายการอ้างอิง

- กฤษณาพร ทัพย์กาญจนเรชา และคณะ. (2560). พฤติกรรมการแสวงหาข้อมูลสุขภาพจากสื่อออนไลน์และสื่อสังคมของผู้สูงอายุ ตามระดับการรับรู้ภาวะสุขภาพ. *วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ*, 11(2), 12-22. <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/JHR/article/view/107898/85422>
- กฤษดา พรหมสุวรรณ. (2560). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ ในชมรมผู้สูงอายุตำบลหนองไม้แก่น*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนนครินทร์.

- เล็ก สมบัติ (2554). *ภาวะสูงวัยอย่างมีคุณภาพประโยชน์กับการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจในประเทศไทย*. (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นัสมล บุตรวิเศษ และอุปริญฐา อินทรสาด. (2564). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาอำเภอยะรัง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- บริบูรณ์ ศรีมาชัย, นำชัย ศฤกษ์ชัยสกุล และนาฏสุดา เชนนะสิริ. (2557). แบบจำลองสมการโครงสร้างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในกิจกรรมชุมชนเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร. *วารสารสมาคมนักวิจัย*, 19(1), 146-158. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jar/article/view/241107/164097>
- พระครูสังฆรักษ์ ทวี อภัย และคณะ. (2563). พฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในตำบลหนองโน อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์*, 7(2), 180-192. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jg-mcukk/article/view/241699/165109>
- วรนารถ ดวงอุดม. (2555). การพัฒนาสื่อที่เหมาะสมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครและจังหวัดแพร่. *วารสารจันทร์เกษมสาร*, 18(34), 13-22. <https://li01.tci-thaijo.org/index.php/crujournal/article/view/30000/25847>
- วาสนา สิทธิกัน, สายหยุด มูลเพชร และสามารณ ใจดี. (2560). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ ในเขตเทศบาล ตำบลบ้านโฮ้ง อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน*. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- วัลภา สรรเสริญ. (2559). *การตลาดออนไลน์: Online marketing*. ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วิไลภรณ์ สำเนาทอง. (2561). *กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดออนไลน์และการสร้างมูลค่าเพิ่มของธุรกิจผลิตภัณฑ์เวชสำอาง*. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิโรจน์ ทองชูใจ. (2563). *การสื่อสารของผู้ทรงอิทธิพลทางความคิดในเครือข่ายสังคมออนไลน์และพฤติกรรมการเปิดรับสื่อสังคมออนไลน์ที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟนของผู้บริโภคกลุ่มเจนเอเรชั่นซีในเขตกรุงเทพมหานคร*. [สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุขประเสริฐ ทับสี. (2563). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดูแลตนเองของผู้สูงอายุ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า*, 3(1), 14-30. <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/pck/article/view/239659/164260>
- สุคติ ศิริวงศ์พากร. (2556, 24 ตุลาคม). *การศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการพึ่งตนเองของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร*. https://repository.rmutp.ac.th/bitstream/handle/123456789/1248/MCT_56_04.pdf?...1.
- สุภาวดี วาทิกทินกร (2553, 9 มีนาคม). *การวิจัยและพัฒนา “กระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต”*. <https://panchalee.wordpress.com/2010/03/09/การวิจัยและพัฒนา/>
- ชาลี ไตรจันทร์ และใหม่ บัวบาล. (2556). องค์การบริหารส่วนตำบลกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ บทบาทที่เป็นจริง บทบาทที่คาดหวังผลกระทบประเมินความต้องการจำเป็นในเขตคาบสมุทรสทิงพระ จังหวัดสงขลา. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อรรถกร เฉยทิม, นวลฉวี ประเสริฐสุข และอุรปริย เกิดในมงคล. (2561). ความสุขของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ มหาวิทยาลัยมหิดล*, 5(1), 85-108. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/issmhu/article/view/153968/112088>
- อิทธิวัฒน์ รัตนพองปู่. (2555). *การตลาดอิเล็กทรอนิกส์: E-Marketing*. วิตติกรู๊ป.

เอริสา อุจิอิเอะ. (2564). การสื่อสารการตลาดออนไลน์และออฟไลน์ที่ส่งผลต่อการรับรู้ภาพลักษณ์ตราทัศนคติและความเชื่อถือไว้วางใจในตราชุดชั้นในของสตรีในกรุงเทพมหานคร. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์].บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

Wertime, K., & Fenwick, I. (2008). *DigiMarketing: The essential guide to new media and digital marketing*. John Wiley & Sons (Asia).